

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIII, broj 49

12. prosinca 2013.

cijena 200 Ft

HOŠIĆ-ov Tjedan hrvatske kulture
i proslava 20. godišnjice
samostalnosti škole

Komentar

Izborne dileme i posljedice

Dok je registracija mađarskih državljana s inozemnim prebivalištem (zapravo Mađara izvan granica) za parlamentarne izbore 2014. godine otpočela već prvoga studenog, a međuvremeno se već registriralo umalo osamdeset tisuća birača, dotle narodnosti u Mađarskoj još uvijek žive u potpunosti neizvjesnosti. Zna se samo da će registracija pripadnika narodnosti na popis narodnosnih birača početi nakon 1. siječnja 2014. godine, a da će obavijest o tome i obrazac molbenice za registraciju još tijekom prosinca biti dostavljeni svim kućanstvima. Prema posljednjim informacijama koje su u svezi s time iznesene javnosti 20. siječnja na budimpeštanskoj konferenciji o narodnosnim izbornim pravima, čini se da više od toga ne znaju ni mjerodavne ustanove, konkretno ni Nacionalni izborni ured.

A, navodno, narodnosti u Mađarskoj, sukladno novom izbornom zakonu, prvi put će „na autentičan način“ moći ostvariti parlamentarno zastupstvo. Pitamo se samo što zapravo znači „na autentičan način“?

Kako mnogi upozoravaju, mandat punopravnoga parlamentarnog zastupnika „matematički“ mogu ostvariti samo dvije najbrojnije narodnosti (romska i njemačka), druge mogu imati samo „zgovornika“, „zastupnika“ ili, još bolje, samo „predstavnik“ s pravom vijećanja, a bez prava glasa. Naime procjenjuje se da će za mandat narodnosnog zastupnika trebati najmanje od 12 do 23 tisuće glasova, istodobno većina narodnosti u Mađarskoj nema ni toliki ukupan broj pripadnika. Na taj „autentični“ način pripadnici narodnosti bit će stavljeni pred veliku, nerazrješivu dilemu. Hoće li se upisati na popis narodnosnih birača za parlamentarne izbore, i glasovati za narodnosnu listu za koju se unaprijed zna da ne može ostvariti zastupstvo s pravom glasa, i tako izgubiti pravo biranja među stranačkim listama, ili se neregistriranjem opredijeliti za stranačke liste?

Što je još problematičnije, ponajviše s narodnosnog motrišta, to je da će na taj način narodnosne zajednice biti i same podvojene, što može biti izvor budućih sukoba unutar samih zajednica. Podvajanje biračkog tijela može imati dalekosežne posljedice, koje mogu imati negativan učinak već na jesenskim izborima, na izborima za mjesne, područne i državne samouprave. Naime ukinućem prijašnjeg elektorskog sustava narodnosni birači će istovremeno i neposredno birati zastupnike u mjesne, područne i državne narodnosne samouprave.

S. B.

„Glasnikov tjedan“

U trećoj smo nedjelji došašća. Vremenu iščekivanja, budnosti, pripreme za Božić. Mnogobrojni su hrvatski narodni običaji vezani za došašće. Brojni običaji ovdašnjih Hrvata od sjevera do juga Mađarske svjedoče o dubokoj ukorijenjenosti hrvatskog življa u hrvatski kulturni, vjerski prostor. Nastajali su oni u našim sredinama kroza stoljeća duga, svjedočeći o posebnosti hrvatskoga naroda u ugarskome moru, te o vremenima u

došašća se uvlači u nas sa svojim simbolima i porukama. Svi naši sveci i običaji koje vezujemo uz njihove nadnevke za cilj imaju želju za blagostanjem, dobrim urodom, napretkom i zdravljem. Na Badnjak se već rijetko unosi slama u kuću, ali se uređuje blagdanski stol, priprema mnoštvo hrane i odlazi na polnoćku. Isusovo rodeenje, Božić, mali Bog, slavi se u krugu obitelji, dan poslije na Sv. Stjepana posjećujemo rođake, prijatelje, susjede... Na Svetog Ivana, blagoslivljamo vino. Nekada su naši preci iznosili slamu i postavljali je na voćke..

Ukrašena jabuka zvana božićnica na našim je stolovima, jednako kao i orah, i med, svijeća u žitu, kruh s križem, božićna pšenica kao simbol obnove života i plodnosti... Nekada davno otac je unosio badnjak,

„Radujte se, narodi odzvanja našim crkvama. Spremamo se darivati sebe. Čeznemo za svijetom koji nam se navješćuje, za obitelji i toplinom ognjišta i žara iz kojeg se miris tamjana širi našom kućom i našom dušom. Sveti Nikola već je obdario naše čizmice, ako ih nismo zaboravili očistiti, voćem i slatkim darovima. Vrijeme došašća se uvlači u nas sa svojim simbolima i porukama.“

kojima su nastajali, u kojima se održavaju, o pripadnosti hrvatskom narodu i europskoj kršćanskoj i kulturnoj sredini. Sa Svetom Katom i Svetim Andrijom nagovještava nam se i vrijeme prosinca kada zornice postaju dijelom naših jutarnjih odricanja, Sveta Barbara, sa pšenicom u tanjuriću i prvim čestitarima. Ja sijem pšenicu tek na blagdan Sv. Lucije, kada mi ona donese poklon pod jastuk. Bunjevački Hrvati slave Materice i Oce, jedinstvene blagdane majkâ i očeva. Pjevamo božićne pjesme. *Radujte se, narodi odzvanja našim crkvama. Spremamo se darivati sebe. Čeznemo za svijetom koji nam se navješćuje, za obitelji i toplinom ognjišta i žara iz kojeg se miris tamjana širi našom kućom i našom dušom. Sveti Nikola već je obdario naše čizmice, ako ih nismo zaboravili očistiti, voćem i slatkim darovima. Vrijeme*

mirisan, rasprostirala se slama pod blagdanskim stolom. Danas taj običaj oživljavamo na našim pozornicama. Prekrasna je bila predstava KUD-a „Marica“ i Adventsko veče 7. prosinca u salantskom domu kulture zahvaljujući učiteljici Vesni Velin i „Maričinu“ vodstvu, tamošnjoj Hrvatskoj i Seoskoj samoupravi.

Adventski je vijenac na našim stolovima, ukrašen prema našim željama i očekivanim mirisima, grančicama kadulje, bršljana ili borovim granama, lovorom, cedrom, ružmarinom. Razgledavamo božićna drvca, mjereći njihovu visinu i širinu, tragamo za jasicama koje ćemo smjestiti pod zaštitu njegovih grana, dok u plamenu adventskih svijeća tražimo toplinu. Jer svijeća je i simbol ognjišta, ognjište je izvor topline i svjetla. Dom.

Branka Pavić Blažetin

GARA – Hrvatska samouprava 15. prosinca organizira Spomen-dan u povodu 100. obljetnice rođenja Antuna Karagića. Budući da će najavljeni okrugli stol o životu i stvaralaštvu Antuna Karagića (1913–1966) izostati, program počinje u mjesnom domu kulture, s početkom u 15 sati, otvorenjem prigodne izložbe i sjećanjem na književnika i redatelja bačkih Hrvata. Tom će se prigodom proslaviti tradicijski blagdan bunjevačkih Hrvata – Materice i Oci. Slijedi predstava pečušškoga Hrvatskog kazališta koje će, s početkom u 16.30, prikazati Karagićev igrokaz „Svijest“. Priredba se ostvaruje s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Aktualno

Hrvati u Budimpešti i Peštanskoj županiji po popisu pučanstva

Premda se glavni grad ne može usporediti s drugima, prema podacima popisa pučanstva iz 2011. godine možemo ustvrditi da je Budimpešta, s 2186 popisanih Hrvata, naselje (grad) s najvećim brojem pripadnika hrvatske narodnosti u Mađarskoj (Pečuh 1922). U odnosu na popis otprije deset godina (1525) broj popisanih Hrvata porastao je na 2186, što je porast od 43%. Još je veći porast po narodnosti sa 769 (2001. g.) na 1822, što je porast od 137%, po materinskom jeziku s 630 (2001. g.) na 737, što je porast od 17%, te po uporabi jezika u obitelji i prijateljskome krugu s 664 na 992, što je porast od 49%. Pogledamo li usporedne podatke za Peštansku županiju, broj pripadnika hrvatske narodnosti sa 721 (2011. g.) porastao je na 980, po materinskom jeziku sa 188 na 228, po uporabi materinskog jezika u obiteljskom, prijateljskom krugu s 204 na 325, a prema narodnosti s 344 na 854 zabilježen je znatan porast od 148%. U Budimpešti i Peštanskoj županiji popisano je sveukupno 3166 pripadnika hrvatske narodnosti.

Znatno je porastao i broj pripadnika hrvatske narodnosti u budimpeštanskim okruzima, u nekima umalo učtverostručen (u zagradi podatak po narodnosti iz 2001. godine): XIV. okrug – Zugló 241 (102), XI. okrug – Novi Budim 203 (64), XIII. okrug 199 (61), II. 148 (44), III. okrug – Stari Budim 131 (44), IX. okrug – Ferencvaroš 118 (30), X. okrug – Majdan(Kőbánya) 105 (35), VII. okrug 103 (38), XII. okrug 101 (50), XVIII. okrug 92 (19), IV. okrug 86 (39), XVII. okrug 84 (23), VIII. okrug 77 (31), VI. XVI. i XXII. okrug 61 (24, 22, 32), V. okrug 58 (24), XXI. okrug 55 (14), XX. okrug 53 (13), XV. okrug 51 (17), XIX. okrug 49 (22), I. okrug 34 (22), XXIII. okrug 15 (–). Samo u posljednjem neće se moći raspisati izbori za hrvatsku samoupravu. Na posljednjim izborima za mjesne narodnosne samouprave utemeljeno je 13 hrvatskih samouprava (i područna, glavnogradska hrvatska samouprava). Prema podacima popisa pučanstva iz 2011., uvjeti za raspisivanje izbora za mjesne hrvatske samouprave (po zakonu o narodnostima u naseljima s najmanje 30 pripadnika pojedine narodnosti) ostvareni su čak u 22 budimpeštanska okruga. Mogućnošću da utemelje devet novih hrvatskih samouprava, budimpeštanski Hrvati ostvarili su zasigurno najveći politički dobitak.

Najveća su naselja u Peštanskoj županiji i dalje (u zagradi podaci po narodnosti iz 2001. g.) Tukulja s 228 (121) pripadnika hrvatske narodnosti, Andzabeg s 91 (27), Senandrija sa 71 (37), Bata s 33 (18), i Semikluš (Szigetszentmiklós) s 37 (3), tako su postignuti uvje-

ti raspisivanja izbora za mjesnu hrvatsku samoupravu. Nije iznenađenje da velika većina Hrvata živi u gradovima (797), a manji dio (183) u selima. Prije deset godina bilo je samo tri naselja s više od 30 Hrvata po narodnosti, sada ih je četiri po broju pripadnika hrvatske narodnosti. Dok je 2001. bilo samo 7 naselja po narodnosti s 10 ili više Hrvata, sada je 24 naselja s 10 ili više pripadnika hrvatske narodnosti. Uz navedena naselja s većim brojem (s više od 10) pripadnika hrvatske narodnosti: Rastin (Dunaharaszti) 26, Jerša (Budaörs) 25, Silaj (Szigethalom) 24, Gedlov (Gödöllő) 22, Vác 18, Kesija (Dunakeszi) 17, Kes (Budakeszi) 16, Gyál 15, Pomaz 14, Goda (Göd) 13, Kerepes 13, Kalaz (Budakalász) 13, Torba (Biatorbágy) 12, Halásztelek 12, Vecsés 12, Dabas 11, Orašje (Diósd) 11, Takša (Taksony) 10, Turbal (Törökbálint) 10 i Rečaza (Veresegyháza) 10. Naselja s manje od 10 pripadnika hrvatske narodnosti: Šumar (Solymár) 9, Cegléd 8, Isaszeg 7, Kistarcsa 7, Tárnok 7, Fót 6, Đumra (Gyömrő) 6, Čemer (Csömör) 6, Deljaza (Délegyháza) 6, Lanvar (Leányfalu) 6, Čava (Piliscsaba) 6, Nagykovácsi 6, Telki 6, Tóalmás 6, Maglód 5, Dány 5, Seda (Sződ) 5, Paknja (Felsőpakony) 4, Pécel 4, Totluk (Tahitótfalu) 4, Monor 3, Velišvar (Pilisvörösvár) 3, Kovin (Ráckeve) 3, Teba (Herceghalom) 3, Albertirsa 3, Kismaros 3, Lovra (Lórév) 3, Nagytarcsa 3, Bačan (Órbottyán) 3, Vindor (Pilisborosjenő) 3, Čip (Szigetscép) 3, Smartin (Szigetszentmárton) 3 i Irma (Üröm) 3.

S. B.

Obavijest

Kao već više godina, i ove će godine četiri podravska sela (Brlobaš, Lukovišće, Novo Selo i Potonja) prirediti Božić na selu, s bogatim programom, i to: 20. prosinca u Brlobašu, 21. prosinca u Potonji, 22. prosinca u Novom Selu, a 24. prosinca, na Badnjak, u Lukovišću. Nastupit će: vrtička djeca, učenici mjesne škole i KUD Drava.

Ruža Bunjevac
predsjednica lukoviškoga HS-a

BUDIMPEŠTA – Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, njezin predsjednik Mišo Hepp saziva sjednicu Skupštine za 14. prosinca 2013. godine, s početkom u 10 sati u zgradi Croaticice, Neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost (1065 Budimpešta, Nagymező u. 68). Za sastanak predlaže ovaj dnevni red: 1) Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik, referent: predsjednik; 2) Prijedlog Plana rada HDS-a za 2014. godinu, referent: predsjednik; 3) Rasprava o proširenju poslovanja Zavičaja d. o. o.-a u okviru programa unapređenja turističkog sektora u Hrvatskoj; 4) Razno. Nakon sjednice slijedi predstavljanje projekta «Zaštita hrvatskih groblja i drugih sakralnih objekata u Mađarskoj» i «Stvaranje banke podataka o hrvatskoj spomeničkoj baštini u Mađarskoj». Projekt će predstaviti Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj.

SAMBOTEL – Hrvatska samouprava Sambotela Vas srdačno poziva na tradicionalnu božićnu svetačnost 14. decembra, u subotu, od 15 uri u Kisfaludyevu ulicu 1. Nastupaju tamburaši iz Sambotela, dica iz čuvarnice Mesevár, hrvatski školari iz Osnovne škole Mihály Váci, hrvatska grupa iz Osnovne škole Sándor Reményik, Simfonijski orkestar Savaria, jačkarni zbor Sveta Cecilija i pjevački zbor Djurdjice iz Sambotela.

BEREG – Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Silvije Strahimir Kranjčević» organizira tradicionalni «Božićni koncert» koji će se prirediti 15. prosinca u crkvi Svetog Mihovila u Beregu (Vojvodina). Program počinje u 16 sati misnim slavljem, nakon čega slijedi koncert hrvatskih pjevačkih skupina u narodnim nošnjama užeg zavičaja – reče nam predsjednik Društva Marin Katačić. Na koncert su pozvani i predstavnici santonavne hrvatske zajednice.

VELIKI BORIŠTOF – Znanstveni institut Gradišćanskih Hrvatov srdačno Vas poziva 19. decembra, u četvrtak, početo od 18 uri, u Dvojezičnu novu sridnju školu u Velikom Borištofu, na prezentaciju knjige Katarine Zvonarić, pod naslovom Kalendari Gradišćanskih Hrvatov od 1806. do 2012. Referenti su dr. Katja Sturm-Schnabl od bečke slavistike i akademik, dr. Nikola Benčić. Priredbu će muzički oblikovati Muški zbor Velikoga Borištofa. Potom su svi pozvani na mali bife.

HOŠIG-ov Tjedan hrvatske kulture

„Sve za materinsku riječ i narodnosnu svijest“

Pod pokroviteljstvom predstojnice Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Darie Krstičević te Tibora Navracsicsa, ministra javne uprave i pravosuđa, zamjenika premijera Mađarske, u predvorju budimpeštanske Hrvatske škole od 18. do 22. studenoga 2013. održana je tradicionalna manifestacija škole „Tjedan hrvatske kulture“. Uzvišena je i prijateljska gesta pismena čestitka povodom jubileja predsjednika Republike Hrvatske Ive Josipovića, predsjednika Mađarske Jánoša Ádera, zamjenika premijera Mađarske Tibora Navracsicsa (na hrvatskome jeziku), predstojnice Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Darie Krstičević, predsjednika Hrvatskoga sabora Josipa Leke, u ime djelatnika i polaznika santovačke Hrvatske škole čestitao je ravnatelj Joso Šibalin, ali čestitali su i djelatnici i polaznici dubrovačkoga Ženskog učeničkog doma.

Svečano otvorenje

HOŠIG-ov „Tjedan hrvatske kulture“ postao je pojam u životu budimpeštanske hrvatske zajednice, pa i šire. Datum se upisuje u rokovnike, izbjegava se organiziranje programa za te dane, i po mogućnosti uzvanici se trude i odazvati se pozivu. Ovoga je puta pod povećalom bila zajednička osamstoljetna prošlost Hrvata i Mađara, te dvadeseta godišnjica osamostaljenja Hrvatske škole. Tako predvorje ustanove, pozornica događanja odjenula je ruho s isječcima zajedničke nam povijesti, te neizostavna je bila i brojka jubileja. Po plavoj draperiji zlatnim slovima postavljen natpis „Sve za materinsku riječ i narodnosnu svijest“, koji duboko u sebi nosi bit života naše hrvatske zajednice na ovim prostorima. Portreti povijesnih junaka poput Nikole Zrinskog, kralja Matije, Bele I. i IV., Kolomana Mudrog, zlatna kruna, štit i mač, draperije boje dviju državnih zastava, a iznad panoa motivi hrvatskoga pletera.

Na priredbi su među inima nazočili hrvatski veleposlanik u Mađarskoj Gordan Grlić Radman, potpredsjednik Odbora za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Hrvatskoga sabora Ivo Jelušić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Marin Knezović, predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, HDS-ova potpredsjednica Angela Šokac Marković, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac,

Glumci Literarne pozornice Erik Kónya i Jadranka Čepelsigeti u ulozi kralja Zvonimira i Jelene Lijepa

predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh, pročelnik narodnosnog odjela Ministarstva ljudskih resursa Richárd Tirsi, dobiteljnik Ureda načelnika Zuglóa Gábor Teimer, ravnateljica pedagoškog okruga XIV. kvarta Edit Szatmári, ravnateljica Gospodarske udruge Mozaik Glavnogradske samouprave Rózsa Cser i ravnatelj Centra nove generacije u Zánki Balázs Salga.

Glumac Literarne pozornice Andrej Kiš u ulozi Ivana Mažuranića

Nakon svečanih govora doravnateljica škole Marija Šajnović uz prikaz fotografija ukratko je predstavila HOŠIG-ovu povijest. „Iako natpis govori o 20 godina, naša ustanova postoji i djeluje više od 70 godina. Tijekom sedamdesetogodišnje povijesti ona je bila južnoslavenska, potom hrvatsko-srpska, dok 1993. godine nije postala samostalnom višenamjenskom, dvojezičnom odgojno-obrazovnom ustanovom hrvatske nacionalne zajednice“ – reče među ostalim doravnateljica Šajnović, te je dodala kako polaznici škole redovito postižu uzorne rezultate na raznim nadmetanjima po različitim kategorijama, i tako je škola od lanjske godine

Plesna koreografija Józsefa Szávaia

nositeljica punkta rada s darovitim učenicima. I uzdigla se čudnovata kazališna zavjesa i oživjele su velebitske vile Zorica i Dinara te povijesni likovi poput Dmitra Zvonimira, Jelene Lijepa, Kolomana Mudrog, Bele IV., Kralja Matije, Nikole Jurišića, Nikole Zrinskog i Ivana Mažuranića. Bilo je recitacija i pjesama, a ugođaje su vješto spajale plesne koreografije. I ovoga se puta koristilo starim i uhodanim scenarijem. Gimnazijalac, ovoga puta Szabolcs Szilágyi, doziva za pomoć vile Zoricu i Dinaru. I tako poput klupka odmotava se zajednička hrvatsko-mađarska povijest, a na sceni se pojavljuju povijesni likovi i po bijeloj draperiji slikoviti portreti, povijesne scene, zgrade ili gradovi. Osim plesa bilo je drugoga začina, neizostavnog i dobrog humora. Uloge su igrali: Jelena Lijepa i Kralj Zvonimir: Jadranka Čepelsigeti i Erik Kónya; Koloman Mudri, Kralj Matija i Nikola Zrinski: Franjo Füzesi; Bela IV., Nikola Jurišić i Nikola Karlović: Žolt Karlović, Petar Kružić, Arlind Muhadri; Petar Zrinski: Erik Kónya; Ivan Mažuranić: Andrej Kiss, Mihály Máriássy, Franjo Pataki; vila Dinara: Dorotea Perak; vila Zorica: Fanni Czine i maturant Szabolcs Szilágyi. Recitacijama su dočarali literarnu pozornicu Jadranka Bata, Mia Barbir, Daniela Premuda i Franjo Pataki.

Od Jadranskoga mora do budimske tvrđe: kraljevi, junaci, pjesnici

Školsko je predvorje u utorak dobilo dodatne slike, odnosno turističke plakate o Lijepoj našoj, budući da je dio programa bio posvećen hrvatskome turizmu. Nakon filmske projekcije „Oda radosti” sa slavnom violončelicom Anom Rucner, voditelj predstavništva Hrvatske turističke zajednice u Mađarskoj Marin Skenderović izlagao je o nacio-

Pobjednice natjecanja „HOŠIG traži zvijezdu” u društvu članova ocjenjivačkog suda

nalnim vrednotama, gospodarskim mogućnostima u hrvatskome turizmu te o pokazateljima posjećenosti Republike Hrvatske.

Podijelili su se papiri različitih boja, oblikovale su se natjecateljske skupine i započeo je kviz, također s tematikom povijesti, zemljopisa i književnosti Hrvatske i Mađarske. Znete li koja država ima više županija? Koliko je često prezime Horvat u Hrvatskoj? Koje je mađarsko nazivlje primjerice grada Rijeke, Zadra ili Trogira? Natjecatelji – po četiri učenika od šestoga razreda osnovne škole do dvanaestog gimnazije, te po jedan profesor – znali su. Ali najviše točnih odgovora dala je družina šestoga razreda: Dorottya Sinkó, Eszter Mogyorósi, Danica Romac, Tena Šindik, na čelu s profesoricom Žužom Molnar. Pitanja šaljivoga, ali i zahtjevnoga kviza sastavili su profesori Rita Grbavac i Žolt Ternak, a nadmetanje je vodila uvijek nasmijana i šarmantna nastavnica Dora Grišnik. Odgovore su vrednovali: Žolt Ternak, Marijana Jakošević i učenica Mia Barbir.

Franjo Füzesi u ulozi Kolomana Mudrog i maturant Szabolcs Szilágyi

Košara darova i HOŠIG traži zvijezdu

Dana 20. studenoga pristigla je košara darova, ovoga puta iz Kestura. A u košari melodije, pjesme u izvedbi polaznika Osnovne škole „Nikola Zrinski” te ravnateljice Anice Kővágó Kovács i profesorice Erike Rac. Ugođaj je bio dopunjen slikama prelijepoga Pomurja. Iz godine u godinu sve je omiljenije natjecanje pjevača, točnije rečeno, pjevačica, jer pripadnici jačega spola i ove su godine izostali. Na početku pjesmu «Sedam mora», uspješnicu Doris Dragović, otpjevala je lanjska pobjednica nadmetanja Maja Šindik. A ovogodišnje hrabre natjecateljice bile su članice dua Jadranka Bata i Jadranska Čepelsigeti, pjevale su Severininu pjesmu „Uzbuna“, Maya Petek je nastupila također sa Severininom pjesmom „Lola“, koja joj je donijela prvu nagradu, potom je slijedila Jadranka Bata s pjesmom Lidije Bačić „Daj da noćas poludimo“, duo Šara Novak i Laura Tišlerić sa Severininom pjesmom „Tarapan“ osvojile su nagradu publike, a treće mjesto Maji Šindik donijela je Tajčijeva pjesma „Hajde da ludujemo“. Drugo su mjesto osvojile Jadranka Bata, Jadranka Čepelsigeti, Klaudija Deli, Šara Novak i Laura Tišlerić s hit-pjesmom Mejaša „Zorica“. I poput pravoga glazbenog meteorita na sceni su zapjevale nastavnice Hrvatske škole Dora Grišnik, Rita Grbavac, Kristina Kirhofer i Marijana Jakošević. Uspješnicom Olivera i Dalmatina „Ditelina“ uspjele su na noge dići iznenađenu publiku. Članovi strogo, ali i pravednog ocjenjivačkog suda bili su profesorica Marijana Jakošević, učenica Mia Barbir i na čelu, neizostavni prijatelj škole, treći tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske Berislav Živković.

Tako je nastao HOŠIG

To je naslov okrugloga stola u sklopu kojeg je novinar Andrija Pavleković o povijesti ustanove na Trgu Örs porazgovarao s bivšim predsjednikom Hrvatske državne samouprave Mijom Karagićem, bivšom voditeljicom vrtića Katarinom Gubrinski Takač i bivšim predsjednikom HOŠIG-ove roditeljske zajednice Martinom Ispanovićem. Potom je ponovno izvedena predstava školske Literarne pozornice o zajedničkoj osamstoljetnoj hrvatsko-mađarskoj povijesti.

Tako je nastao HOŠIG: Andrija Pavleković, Katarina Gubrinski Takač, Mijo Karagić i Martin Ispanović

Završnica Tjedna hrvatske kulture

U sklopu programa učenici nižih razreda Hrvatske škole uza stručne upute profesorice zagrebačkoga Ženskog učeničkog doma «Marija Jambrišak» izrađivali su rukotvorine, primjerice licitarska srca, nakite od biserja. Pristigla je još jedna košara darova, ili kulturni program učenika prijateljske zagrebačke Osnovne škole Ante Kovačića i Ženskog učeničkog doma «Marija Jambrišak». Taj je dan bio posvećen i bivšim učenicima budimpeštanske Hrvatske škole s pohvalnom životnom karijerom. Dalma i Dorotea Perak upitale su suradnicu MOL-a Lucu Veress, pravnicu Đurđinu Hegedüs, zubara Milana Šibalina i suradnika jedne tvrtke Petra Kuštru. Na pozornici su zapjevali i „stari

Prizor iz nastupa dječje skupine Tamburice

đaci” Elizabeta Abraham, Jelica Balatinac, Blaženka Šibalin, Estera Daražac, Anita Horvat, Jelica Kőrösi, Anica Mandić, Monika Režek, Katarina Gubrinski Takač, Lila Takač uz tamburašku pratnju Rajmunda Filipovića. Paljenjem svijeća i molitvom prisjetilo se svih onih koji već, nažalost, nisu među nama. Potom su pozornicu osvojili nadareni učenici škole: dječja plesna skupina „Tamburica“, školski pjevački zbor i sastav te solisti.

Velika košara zahvale svim sudionicima učenicima za ostvarenje ovogodišnjega Tjedna hrvatske kulture u HOŠIG-u, te odgovateljici Eriki Megyesi, profesorici Klari Bende Jenyik, Mirjani Karagić, Ágnes Nagy, Žoltu Ternaku, Riti Grbavac, Dori Grišnik, Stjepanu Dombajju za glazbu, Józsefu Szávaiu i Mariki Silčanov Kričković za plesne koreografije, Zoltánu Csomósu za impresivnu dekoraciju, profesorici Mariji Petrič i Žuži Molnar za simultani prijevod i ne u posljednjem redu HOŠIG-ovoj ravnateljici, scenografkinji Ani Gojtan.

Čestitka za profesionalno zbivanje cijeloga Tjedna hrvatske kulture, posebice svečanosti otvorenja!

Hvala za 20. godišnjicu i neka se u ovoj školi uvijek gaji hrvatska samobitnost, jezik i kultura, neka bude mira, sloge, zdravlja, mnoštvo spoznaja i hvalevrijednih rezultata!

Kristina Goher

Pobjednici kviza u društvu članova žirija

Novo Odmaralište Sv. Urbana u Kamanovim goricama

Nedaleko od Sumartona nalaze se mali vinogradi «Kamanove gorice» i «Veliko polje» na kojima uzgajaju lozu mnogi Sumartanci i Serdahelci. Osnivanjem Udruge „Pajdaša vina” radovi u vinogradu teku organiziranije, proizvodi se bolje vino, a i vinograd se iz godine u godinu razvija. Prije nekoliko godina asfaltirana je cesta, izgrađena rasvjeta, uveden vodovod, a ove godine 9. studenoga na proslavi Martinja svečano je predano novoizgrađeno Odmaralište Sv. Urbana. Na svečanoj predaji nazočili su vinari iz obližnjih mjesta, te iz Ludbrega i Križevaca. Odmaralište je predao Zsolt V. Nemeth, državni tajnik, odgovoran za seoski razvoj, a posvetio ga je mjesni župnik Ištvan Marton.

Natkrivena krušna peć i roštilj u Odmaralištu Sv. Urbana

Sveti Martin, jedan od zaštitnika sela Sumartona, slavi se 11. studenoga. Velik je to blagdan za Sumartonce. Nekoć su u mjestu toga dana održavali sajam, no toga više nema, ali mještani u nedjelju blizu tog nadnevka slave proštenje u krugu svoje obitelji i rodbine. Otkako se utemeljila vinska udruga u Sumartonu, uz to proštenje veže se i proslava Martinja, odnosno obred krštenja mošta, koji su preuzeli od svojih križevačkih prijatelja. Subota, 9. studenoga, nije bila najpogodnija za priredbu u novom Odmaralištu, naime upravo na svečanu predaju stigla je kiša i hladan vjetar, no organizatori nisu se prestrašili, nego su svečanu predaju Odmarališta održali na licu mjesta, a krštenje mošta i večeru u seoskome domu.

Lajoš Vlašić, predsjednik sumartonske Udruge „Pajdaša vina”, pozdravio je uzvanike i predstavio je Odmaralište Svetog Urbana. Ulaganje se ostvarilo na nekretnini mjesne samouprave uz potporu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u iznosu od 9.424.000 forinti. Ulaganje je ostvareno s nakanom da izletnici koji stižu u vinograd imaju mjesto za odmor, za kuhanje i pečenje, da za trajanja kiše nađu si sklonište, odnosno da se ondje okupljaju vinari i da imaju mjesta za svoje priredbe od Vincekova do Martinja. Dobro je to mjesto i za održavanje piknika bilo kakvim zajednicama i društvima. Na mjestu je izgrađena natkrivena mala pozornica, četiri natkrivena stola za piknik, dva mjesta za kuhanje u kotliću, jedna natkrivena krušna peć i roštilj, te nekoliko kanta za smeće, a mjesto je popločeno tlakavcima. U natkrivenoj je pozornici postavljen drveni križ, što ga je darovao Štef Mihović mladi.

Nakon kulturnog programa Pjevačkoga zbora KUD-a Sumarton, Aleksa Kozme i tamburaša, državni se tajnik obratio nazočni-

ma. U svečanom govoru istaknuo je važnost očuvanja običaja, uz to i razvoj turizma, naime izlet u neko mjesto, lijepo provedeni vikend ili možda ljetovanje čovjeka okrijepi i mijenja mu razmišljanje, postaje otvoreniji prema drugima, a uz to i domaćini više shvaćaju svoje vrijednosti. Ištvan Marton, mjesni župnik, kratko se prisjetio sveca Martina i uz molitvu nazočnih posvetio je Odmaralište.

Priredba se nastavljala u Seoskome domu, gdje je uzvanike čekala pečena guska iz nove krušne peći i kapljica sa sumartonskih „gorica”, no prije kušanja trebalo ju je i krstiti. Obred krštenja mošta izveli su članovi zbora KUD-a Sumarton uz tradicionalnu pjesmu

„Došel je, došel Sveti Martin” i križevačke statute. U ulozi biskupa bio je Ladislav Gujaš, u ulozi kumova Janica Vlašić i Toni Hederić. Nakon obreda vinari su kušali mlado vino, razgovarali o njegovoj kakvoći i o budućim poslovima u klijeti.

beta

Lajoš Vlašić i Zsolt V. Németh režu vrpce prilikom predaje

Nastavljaju se seminari za plesače folklor

U sklopu Prekograničnog programa za kulturnu suradnju Austrija–Mađarska COCU, Društvo Horvata kre Mure od travnja do kraja listopada 2013. g. organiziralo je seminare za voditelje folklornih skupina čiji je završetak bio 26. listopada u Sumartonu, međutim bude li nadalje zainteresiranih, pomurska će ih organizacija nadalje organizirati. Polaznici seminara tijekom nekoliko susreta učili su o teoriji folklor, o plesovima raznih područja Hrvatske, te je sastavljena koreografija međimurskih plesova koja je predstavljena na priredbama projekta u Austriji i Mađarskoj. Pred tiskanjem je i dvojezično izdanje „Međimurski plesovi” koje je također rezultat prekograničnog projekta.

Premda su pripreme projekta COCU/ L00137 započete još 2009. g., potpisivanje ugovora s glavnim korisnikom projekta s Hrvatskim kulturnim centrom iz Austrije i s ostalim partnerima ostvaren je tek lani, reče Ladislav Gujaš, predsjednik Društva Horvata kre Mure. Cilj je projekta bio zapravo kulturna suradnja između gradišćanskih Hrvata iz Austrije i Mađarske i pomurskih Hrvata iz Mađarske. U okviru projekta organizirani su kulturni susreti i seminari za koreografe narodnog folklor, odnosno priprema se dvojezično izdanje koreografija i notnih zapisa. Društvo Horvata kre Mure u projektu je pridruženi partner, stoga može raspolagati s 15% financijskih sredstava projekta, što iznosi umalo 10 milijuna forinta. Uz projekt pomurska organizacija trebat će dodati 5% financijskih sredstava od ukupnoga proračuna svog udjela, gotovo 500 tisuća forinta. Na seminarima je sudjelovalo 12 sudionika iz okolnih mjesta, koje je vodila

Jelena Tisaj, etnologinja iz Čakovca. Sudionici su se upoznali s plesovima raznih regija Hrvatske, učili tekstove i melodije pjesama, korake, koreografije hrvatskih plesova. Jelena Tisaj je i autorica knjige koja sadrži međimurski folklor na 200 stranica u 200 primjeraka, koji će biti podijeljeni kulturnim skupinama, odnosno hrvatskim ustanovama. Prema autorčinim riječima, knjiga govori o ulozi folklor-noga plesa nekad i danas, o specifičnostima međimurskoga kraja, o plesnim područjima Hrvatske, te opisuje splet koreografija. Objašnjeni su svi plesovi koji su obrađeni tijekom seminara, svaki djelić, pa će tako biti dobar priručnik za one koji žele učiti ili podučavati folklor. Inače Jelena Tisaj vrlo je zadovoljna seminarom, prema njezinu iskustvu, polaznici su veoma marljivi i nadareni su za ples. Nada se da će se suradnja nastaviti.

beta

Sumartonci na Županijskoj smotri međimurskih narodnih običaja

Prizor iz predstave *Babonje (Babinje)*

Velik i povijesni korak napravili su članovi KUU-a Sumarton iz istoimenoga pograničnog naselja nastupom na 9. Županijskoj smotri međimurskih narodnih običaja koja je 16. i 17. studenoga održana u kotoripskom domu kulture.

Njihov je dolazak tek početak kulturne suradnje naših sunarodnjaka, pomurskih Hrvata, sa Zajednicom kulturno-umjetničkih društava Međimurske županije koja je organizator prestižnih smotri kada su u pitanju međimurska riječ, pjesma i ples. Ovo je lijepa gesta onoga tko ih je pozvao na ovu manifestaciju jer je tim pozivom pokazao kako je i njihovim narodnim običajima mjesto na narodnoj međimurskoj pozornici – naglasio je između inog prof. dr. Stjepan Hranjec, jedan od članova Prosudbene komisije narečene Smotre. Između ostalog je rekao kako su Sumartonci imali veoma simpatičan naslov, te prikazali narodni običaj svoga kraja pod

imenom Babonje (Babinje). Posebno je istaknuo „starog horvatskog kaja” kojeg smo imali prigode čuti u izvedbi predstave. Bio je to običaj što ga je za scenu pripremila Jelica Doboš Gujaš, a valja spomenuti kako im je kod toga nesebičnu pomoć pri izradbi scenografije pružila Marija Hranjec, voditeljica Dramske družine KUD-a Donji Kraljevec. Ona je naglasila kako je radosna

što su se Sumartonci odlučili na ovaj korak i jednostavno osjetila je potrebu pružanja potrebu stručne pomoći. – To su dramski entuzijasti s kojima je bilo lijepo raditi i surađivati i bila bi prava šteta da im se ne pruži rame za potporu – rekla je. Inače Sumartonci hrabro kroče svojom kulturnom djelatnošću na međimursko tlo pa su tako prije tri godine došli i na prestižnu Međimursku popevku u Nedelišće, a bili su gosti još nekih kulturnih i turističkih događanja u Međimurju. Ovim su si nastupom zacijelo osigurali opstanak i ostanak na pozornici međimurskih narodnih običaja, pa ih organizatori već sada s radošću dočekuju na 10., jubilarnoj smotri koja će biti 2015. ponovno u Kotoribi. Vrijedno je spomenuti i njihove pjesme kojima su se predstavili u stanci između predstava, a posebno je oduševio pjevački duo u kojem su bili Marta Kramarić i Tonči Hederić.

Mladen Grubić

ZAHVALA

Zahvaljujem svima koji su u mojoj najdubljoj žalosti stajali pokraj mene i izrazili sućut povodom oprostaja od moje drage majke Rozalije Németh Molnár. Neka počiva u Božjem miru.

Magdalena Molnár

KOZAR – Primjereno svojoj tradiciji, mjesna Hrvatska samouprava i ove godine, u suradnji s mjesnim dvojezičnim vrtićem u kojem se odvija i odgoj na hrvatskom jeziku, 12. prosinca, s početkom u 10 sati priređuje Lucin dan. Priredba je to u kojoj sudjeluju svi odgajatelji i djeca, polaznici vrtića, okupljajući se oko običaja koji se vežu za Svetu Luciju.

KAČMAR – Tamošnja Hrvatska samouprava 14. prosinca proslavit će Materice i Oce, blagdan bunjevačkih majka i očeva, koji se tradicionalno slavi treće i četvrte nedjelje došašća. Program počinje u župnoj crkvi, s početkom u 15 sati, misnim slavljem na hrvatskom jeziku koje će služiti đurđinski župnik vlč. Miroslav Orčić. Zatim će se upriличiti polaganje vijenaca kod spomenika hrvatskoga književnika i svećenika Ivana Petreša. Slijedi kratki kulturni program uza sudjelovanje vrtičke djece i učenika osnovne škole koji će okupljenima čestitati Materice i Oce.

BUDIMPEŠTA – Slavistika budimpeštanskoga Sveučilišta ELTE i ove godine organizira proslavu slavenskog Božića. U četvrtak, 12. prosinca 2013., s početkom u 17 sati, u Velikoj dvorani na 1. katu, svaka studijska skupina izvest će kratak prigodni program, a nakon toga slijedi domjenak, kada svaka studijska skupina ponudi nešto od hrane i pića. Studenti kroatistike otpjevat će tri hrvatske božićne pjesme, uz pratnju Tamburaškog sastava budimpeštanske Hrvatske škole, a nakon toga će se za hrvatskim stolom moći kušati turska kava, keksi Domaćica, Kiki bomboni, dubrovačke fritule i međimurska bazlamača.

Trenutak za pjesmu

O Lucin-danu...

Vjerojatno mnogi znaju, pamte,
Što li nam znači Lucin-dan,
Trinaesti prosinac u godini,
Za cijelo ljudstvo bogodan?

Tisuću petsto osamdeset druge,
Gregorijanskim kalendarom,
U godini je bio najkraći dan
Svjetlosnim i tamnim milodarom.

Bio je to sukob Svjetlosti i Tmine,
Preminuća i ponovnog preporoda,
Oživljavanje prirodnih tvorevina
I blagodatnog usjevnooga ploda.

Za trinaestak dana, do Božića,
Poznata nam je i ta činjenica,
Da se, prema drevnom običaju,
Pripravljala Lucina stolica.

Dobro se zna da je ta čudna stvar
Od trinaest različitih stabala,
Imajući dobro i skrovito mjesto,
Pripremala se u potaji, vješto.

Sveta Luca je iskonski lik
Zaštitništva i pokroviteljstva,
Plodnosti, majkâ porodilja,
I udavačkog mladoga žiteljstva.

Lucin-danom pupani izdanci,
Trešnjevih, višnjevih voćaka,
Služili su protiv očaranja
I gatanja pri sklapanju braka.

Lucin-danom sjetveno žito,
Vjesnik je nasušne kore,
Pobjednik nad vladajućom Tamom,
Proročanstvo jedne nove zore.

Žitne se vlati svetom vodom škrope,
Usred zelenila – uoči Božića,
Veselo titra plamičak svjećice,
Blaženstvo sija sa ljudskih lica.

Da se i na godinu žitna polja zlate,
Obitelji obilno svagdašnjim zasite,
Da se živad i stoka namiri i plodi,
A majke rađaju potomke jedrovite.

Nakon Božića je izniklo sjemenje,
Pohranjuje se domaćim blagom,
A vlati pak steru, poljem i livadom,
Uz hvalospjev, prema Bogu dragom.

Marko Dekić Bodoljaš

V. Medjunarodni književni susreti u Koljnofu

U Koljnofu je dr. Franjo Pajrić upeljaio u tradiciju spravišće s hrvatskimi književniki, tako da se je misec novembar peti put začeo četverodnevniim gostovanjem piscev i pjesnikov iz Hrvatske. Oko organizacije jur spomenutoga koljnofskoga aktivista pomoćnu ruku vik daje prof. Đuro Vidmarović ki jur ljeta dugo se vraća u svoj voljeni Koljnof. Ljetos su s njim doputovali Tomislav Marijan Bilosnić, Igor Šipić, Enerika Bijać, Zoran Bošković, nakladnik iz Splita, ki su jur većputi boravili u Gradišću, a Darko Pernjak, Milan Frčko, Esad Jogić i Dražen Zetić prvi put su imali priliku i sriću upoznati se s našim krajem i ljudi.

Na danu dolaska, 7. novembra, u četvrtak, goste je dočekao laglji program pod krovom hrvatskoga restorana Levanda, kade su mogli zainteresirani ne samo pogledati najnovija djela nego i malo se pominati o drivozezbarenju s koljnofskim meštrom Ferencom Taschnerom, čije djelo krasi sad jur i Crikvu hrvatskih mučenikov na Udbini. Petak je hrvatsku delegaciju pozvao na pohod bivšega duhovnoga središća tamošnjih Hrvatov na Lajtanskom gorju. Otpodne u Institutu Filipa Kaušića u Celindofu je peljao putnike dr. Herbert Gassner ki je pred kratkim izdao zanimljivu dvojezičnu (nimško-hrvatsku) knjigu pod naslovom *Hrvati i crikva – Gradišćansko-hrvatske ličnosti u crikvi*, u koj se u posebnom poglavlju bavi Filipom Kaušićem, rodjenom u Celindofu. On je bio prvi rektor, isusovac Sveučilišća u Zagrebu, od 1666. do

bio pokretač prvoga gradišćansko-hrvatskoga tajednika *Naše novine* (1910), iako je bio skeptičan, što nalize štiteljev, za misecdan su imali 2000 pretplatnika. Iako se je od studentskih dana zalagao za politiku, 1922. ljeta je pokrenuo Kršćanske hrvatske novine, ovde je Ignac Horvat nastao književnik. Uz to je bio osnivač Hrvatskoga kulturnoga društva (1921) ter Hrvatskoga gradišćanskoga kulturnoga društva u Beču (1934). Pisao je manja djela vjerske tematike:

Akademik, dr. Nikola Benčić predavao je o Martinu Meršiću st.

Dr. Franjo Pajrić informira skup o daljnji programi

1669. ljeta. Uvečer u koljnofskom Domu kulture je predstavljen najnoviji kusić mjesne kazališne grupe, pod režisiranjem Marijane Pajrić. Treći dan književnoga spravišća je bilo na redu predavanje dr. Nikole Benčića, pod naslovom *Martin Meršić stariji u kontekstu ondašnjega i današnjega vrimenta*. K tomu je pasala izložba, bogato ilustrirana s fotografijama i dokumenti o toj važnoj gradišćansko-hrvatskoj ličnosti. Štefan Zvonarić nije samo sastavio bogati materijal o Meršiću, nego je podijelio s nami i važne informacije o njemu. Kako je rekao akademik dr. Nikola Benčić, prez Martina Meršića st. ne bi imali ni Matu Meršića Miloradića. On je takorekuć prisilio Mate Meršića Miloradića na uređivanje Kalendara sv. Familije u jeseni ljeta 1902. i tako ganuo najvećega gradišćanskoga pjesnika u 53. ljetu života na pjesničkom putu. Meršić st., kot farnik i kulturni djelatnik je

Nauk katoličansko-kršćanske vjere za selske ljude i škole (1932), *Sveta štenja za delatne dneve* (1934) itd. Njegovi dnevnički zapisi objavljeni su 1993. pod nazivom *Spominki Martina Meršića st.* Pokrenuo je 1923. ljeta hrvatsko shodišće u Celje, i cijeli život je nesebično djelao u interesu hrvatskoga naroda. Prof. dr.

Alojz Jembrih je prezentirao najstariji hrvatski prevod Biblije. Knjigu od Antona Dalmatina – Stipana Konzula naslova *Novi testament I. dio, 1562. ljeta – Latinički prijepis glagoljskoga izvornika*, mogli smo ovput i u ruke zeti. Otpodne je Alojz Jembrih nastavio s referati o Pavlu Ritteru Vitezoviću, a predstavljene su najnovije knjige Tomislava Marijana Bilosnića *Odisej i Mediteranski putopis*, kot i pjesnička zbirka *Širenja* od dr. Igora Šipića, a i *Glumica i druge pripovijetke* od Esada Jogića. Zadnji dan četverodneve turneje u Gradišću su književniki još posjetili najmanje naselje Gradišća, Plajgor, i tamo se strefili za hrvatskom mašom i sa zastupniki sela.

-Tiho-

Hrvatski književniki iz trih zemalj

Suradnja već dvanaest godina na vrhuncu

Studenti odjela za izobrazbu učitelja i odgojiteljica Sveučilišta u Zadru već dvanaesti put, svake godine u studenome, održavaju tjedan dana praktičnih vježba u serdahelskoj Osnovnoj školi «Katarina Zrinski», a zauzvrat serdahelski učenici također tjedan dana ljetuju u prekrasnome jadranskom gradu Zadru. Ove su godine buduće učiteljice i učitelji boravili u spomenutoj pomurskoj ustanovi od 10. do 17. studenog, održali sate hrvatskoga jezika, upoznali se s hrvatskim manjinskim školstvom u Mađarskoj, a njihova voditeljica dr. sc. Smiljana Zrilić, pročelnica Odjela za izobrazbu učitelja i odgojiteljica, i ove je godine održala usavršavanje za nastavnike, odgojiteljice. Gosti iz Hrvatske i ovaj put su proveli jedan dan u Budimpešti.

Suradnja između zadarske i serdahelske ustanove započela je još 2002. godine i otada redovito svake godine 20 zadarskih studenata s voditeljicom stiže u Serdahel, a isto toliko djece ljetuje na Jadranskom moru, u Zadru, tijekom ljeta. Suradnja koja je vrlo korisna i za jednu i za drugu stranu, za studente zbog stjecanja iskustava manjinskog odgoja i obrazovanja u inozemstvu, a jednako tako i za serdahelske učenike i nastavnike zbog njegovanja hrvatskoga jezika, odnosno razmjenjivanja iskustava na polju školstva. Uzorna je ta suradnja s obje strane, svaka strana se potruži da međusobni susreti budu sadržajni i veseli. Serdahelski su učenici uvijek srdačno primljeni u Zadru, smješteni u studentskome domu, osigurana im je hrana cijeloga tjedna i omogućeno im je posjećivanje znamenitosti grada, također i serdahelski nastavnici gosti su zadarskoga sveučilišta na nekoliko dana za vrijeme proljetnih školskih praznika kada se upoznaju s tom visokoškolskom ustanovom, odnosno s ljepotama i turističkim znamenito-

učini nastavnički zbor serdahelske osnovne škole, koji sve drži u rukama i iz dana u dan se trudi da se gosti osjećaju ugodno, spremaju se s raznim specijalitetima, kolačima i s drugim iznenađenjima.

Učenici serdahelske škole s posebnim ugođajem prijateljstva očekuju studente, znaju da će biti mnogo zanimljivih sati, te da će ih studenti podariti, a nikada se i ne prevare. Ove su godine studenti predstavili primorski i slavonski zavičaj, na slikama predstavili prirodno bogatstvo krajeva, čak su se obukli i u narodnu nošnju, učili im a pjesmice i plesove. U nekim su razredima predstavljeni poznati dječji romani „Vlak u snijegu” i „Družba Pere Kvržice”, razgovaralo se o glavnim likovima romana, što znači družina, društvo.

Inače svake godine ima više prijavljenih za putovanje u Serdahel nego koliko mjesta ima, pa profesorica Zrilić odabere najbolje studente. Ove su godine trebali izraditi razne nastavne jedinice koje je profesorica ocijenila i na temelju toga je izabrala studente. Dojmovi studenata, kao i svake godine, i ovaj put su jako dobri. Prema njihovu mišljenju vrlo je korisna praksa u serdahelskoj školi, naime zbog jezičnih teškoća katkad trebaju se snalaziti na razne načine komunikacije, što ih potiče na bolje uspostavljanje odnosa. Prema njihovu mišljenju djeca su vrlo mirna i rado se družu.

Tijekom boravka zadarskih gostiju ni ove godine nije izostalo usavršavanje za nastavnike i odgojiteljice. Profesorica Zrilić, izvrsna poznavateljica metode poučavanja djece s

Zadarski studenti u četvrtom razredu predstavili su roman *Družba Pere Kvržice*

posebnim potrebama, ove je godine govorila o darovitoj djeci, o pristupu prema njima, o potrebi prepoznavanja darovitosti, kako raditi s takvom djecom, o pokazateljima darovitosti, o razlikama između darovite djece i ostalih, na koji način ih treba podržati. Govorila je i o programima za darovitu djecu u Hrvatskoj.

Cjelotjedno druženje okončano je s oproštajnim programom, što su za goste pripremili učenici serdahelske škole, te se oprostili u nadi da će se suradnja nastaviti.

beta

Profesorica dr. sc. Smiljana Zrilić i ravnateljica serdahelske škole Marija Bišković Tišler

stima grada Zadra. Serdahel je malo mjesto u odnosu na Zadar, stoga je za srdačno gostoprimstvo zadarskih studenata potrebna dobra organizacija. Mjesna samouprava svake godine za studente osigura smještaj u Fedakovoj kuriji, a mjesna Hrvatska samouprava također potpomaže suradnju. Ove je godine snosila troškove izleta u Budimpeštu, no najviše

Fotografija za uspomenu

Mikulinja u petroviskoj čuvarnici

Prošloga četvrtka još i pod oblokom petroviske čuvarnice se je čula vesela jačka, kako su srično, a malo ločestija dica manje srično, čekala Mikulu i njegove krampusse. Kako je rekla Ana Šubić-Geošić, ovlašćena peljačica petroviske čuvarnice, trenutačno 32 dice imaju iz Vinceta, Kulketa, Bildeina i Petrovoga Sela. Svi su velikim nestrpljenjem čekali posebnoga gosta toga dana, u pratnji krampusov ki su okol' pasa još i lanac imali. Neki med njimi hrabreno su potvrdili da nisu sve nek dobri bili i lipo se ponašali ter se poslušnuli odgojiteljice, a neki

su morali obrisati i male suzice, ali u velikoj vrići za svakoga je bilo i cukora, i čukaladija, i knjižice, što je i ovo ljeto priskrbila mjesna Hrvatska samouprava.

-Tiho-

Božićni sajam u pečuškoj hrvatskoj školi Miroslava Krleže

Roditeljska zajednica pečuškoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže već niz godina uspješno priređuje Božićni sajam u auli škole.

Ovogodišnji je

Sajam održan 6. prosinca u poslijepodnevnom satima uz golemo zanimanje izlagača, djece iz razrednih zajednica i njihovih roditelja te posjetitelja Sajma. Bilo je svega i svačega što mogu izraditi dječje i vješte roditeljske ruke, a sav prihod ostaje u blagajni razrednih zajednica. Svaki razred raspolaže prihodom.

Svi su zadovoljni ovogodišnjim Sajmom: i prodavači lijepom zaradom i kupci prelijepim božićnim poklonima, dok spominju ukusne slastice koje su toga dana kupili i ondje pojeli.

Petripčani na priredbi „Pesmarica naših mamica”

U organizaciji ivanovečkoga Kulturno-umjetničkog društva „Katruže”, potkraj listopada upriličena je 8. županijska smotra izvornoga pjevanja starih međimurskih narodnih i crkvenih pjesama, pod nazivom „Pesmarica naših mamica” na kojoj je sudjelovao i Pjevački zbor „Petripske ružice”.

Pjevačka skupina „Petripske ružice”

Petriba i Ivanovec već 15 godina suraduju. Suradnja između naselja i njihovih kulturnih društava započela je još 1998. godine na poticaj ondašnjega petripskog načelnika Jože Kranica, a 2004. godine između dva mjesta potpisan je sporazum o međusobnoj suradnji. Naselja se najviše povezuju preko kulture, svakog Dana naselja u Petribi nastupaju članovi društva iz međimurskog Ivanovca s pjesmom, tamburašima, folklorom, a kadšto sa scenskom igrom, a jednako tako petripski zbor gostuje na ivanovečkim kulturnim priredbama Zahvaljujući toj suradnji, petripski su pjevači sudjelovali na priredbi „Pesmarica naših mamica”. Petripski je zbor otpratio i predsjednik mjesne Hrvatske samouprave Čaba Prosenjak. Na smotri nastupila 23 izvođača, među kojima su bili i Petripčani. Nastupati se moglo isključivo s izvornim međimurskim i pomurskim pjesmama. Osim petripske skupine, iz inozemstva je na pozornici dobilo mjesto i Hrvatsko kulturno društvo iz Ljubljane. Izvedbe je pratilo stručno povjerenstvo u sastavu: profesorica Senka Bašek-Šamec, prof. dr. sc. Stjepan Hranjec i prof. Bojan Pogrmilović. Organizatori su svim udrugama i pojedincima koji su sudjelovali u programu dodijelili zahvalnice, koje su im uručili predsjednik Stjepan Mesarić i Marija Horvat, tajnica ivanovečkoga KUD-a „Katruže”.

beta

Program prigodom Sv. Nikole ove su godine, u pečuškoj hrvatskoj školi Miroslava Krleže, izveli učenici 3. razreda

Harkanjska Hrvatska večer

Hrvatska samouprava grada Harkanja 9. studenoga priredila je tradicionalnu, jedanaestu godinu zaredom, Hrvatsku večer. Program je započeo svetom misom na hrvatskom jeziku u katoličkoj crkvi koju je služio Ladislav Ronta, mjesni župnik dekan, zadužen za hrvatske vjernike u Pečuškoj biskupiji. Slijedilo je druženje nastavljeno kulturnim programom u gradskom domu kulture. U programu su sudjelovali ovi KUD-ovi: „Bizovac“ (Hrvatska), veliškovski „Ante Evetović Miroљub“, „Gat“ i Tiborjanci (pjevačka skupina, Hrvatska), erčinska „Zorica“, salantska „Marica“, kukinjski „Ladislav Matušek“, Ženski pjevački zbor „Korjeni“ iz Martinaca kao i domaćini, Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata. Nakon večere slijedilo je druženje uz glazbu Orkestra Podravka.

Oproštaj od generalne konzulice
Ljiljane Pancirov

Svetoj misi na hrvatskom jeziku nazočili su brojni vjernici i sudionici kulturno-folklornog programa obučeni u prekrasne narodne

tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Branimir Živković, zamjenica gradonačelnika grada Belišća Ljerka Vučković, predsjednik HDS-a Mišo Hepp, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac, načelnik grada Harkanja Sándor Imri i brojni drugi.

KUD Zorica iz Erčina

nošnje svoga kraja, a pjevali su je domaćini, Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata uz orguljašku pratnju Gabora Bedića. Misu je predvodio mjesni župnik Ladislav Ronta, a suslužio mu je veliki prijatelj harkanjskih

Prije nekoliko godina, na tadašnjoj Hrvatskoj večeri, započela je plodna suradnja između grada

Hrvata i župnika Ronte Božo Ljubičić, župnik iz Veliškovača. U sklopu svete mise župnik Ronta u ime biskupije i osobno biranim riječima zahvalio je generalnoj konzulici Ljiljani Pancirov, te joj poželio mnogo uspjeha na novim radnim zadacima, ističući uspješnost njezina diplomatskog mandata u Mađarskoj.

Druženju i programu nazočilo je brojno gledateljstvo, izvođači koji su se redali na pozornici, te ugledni gosti, među njima generalna konzulica Ljiljana Pancirov, prvi

Harkanja i grada Belišća koja je rezultirala zajedničkim projektom «Biciklom kroz kulture od Harkanja do Belišća», što se provodi u okviru programa IPA Prekogranična suradnja Mađarska–Hrvatska. Stoga je ovogodišnja Hrvatska večer organizirana kao jedna od aktivnosti ovoga projekta. Naglasila je to u svome slovu predsjednica mjesne Hrvatske samouprave Žuža Gregeš, uz dopredsjednicu Đurđu Geošić Radasnai, pozdravljajući voditeljicu projekta Ildikó Siposné Burai, a sa strane Belišća voditeljicu projekta Ljiljanu Žigic i Jadranku Krpan, financijsku menadžericu u projektu. One su potom toplim riječima zahvalile generalnoj konzulici Ljiljani Pancirov na potpori i pomoći, te joj željele još mnogo poslovnih uspjeha. Generalna konzulica obratila se nazočnicima, a zatim su se na pozornici nizale zahvale i priznanja njoj. Zahvalili su joj i harkanjski načelnik Sándor Imri, i bremenski načelnik Stipo Oršković.

Slijedio je dvosatni folklorni program, koji je oduševio nazočno gledateljstvo. Prvi su na scenu izašli domaćini, članovi i orkestar Mješovitoga pjevačkog zbora harkanjskih Hrvata. Slijedili su gosti, spomenuti KUD-ovi i pjevačke skupine.

Branka Pavić Blažetin

Domaćini: Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata

IPA projekt Belišće/Harkanj

Biciklom kroz kulture od Harkanja do Belišća

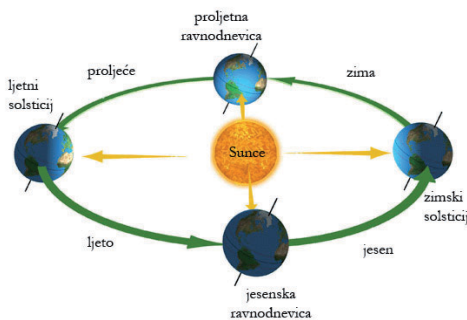
Projekt izrečen u naslovu, započeo je uspostavom partnerstva između gradova koji sudjeluju u projektu. Poticaj za suradnju na projektu bila je želja još više približiti dva pogranična grada putem biciklističkih staza koje su ujedno dio velike mreže biciklističkih staza u EU. Biciklističke staze kao turistička infrastruktura imaju veoma široku namjenu. Njihov je smisao ne samo turizam sam po sebi nego i mogućnost razvoja aktivnosti koja pridonosi zdravlju stanovništva, ali i podizanju svijesti o potrebi očuvanja okoliša, čime se pridonosi i postizanju ciljeva zadanih u Strategiji Europa 2020, koji govore o smanjenju emisija CO₂. Projekt je započeo 1. siječnja 2013. godine i traje 20 mjeseci, do 31. kolovoza 2014. Ukupna vrijednost projekta iznosi 679.091,66 eura, od toga Grad Harkanj, vodeći partner: 475.173,39 eura, Grad Belišće, hrvatski partner: 203.918,27 eura. Sufinanciranje EU u projektu iznosi 85% ili 577.227,90 eura. Glavne aktivnosti u projektu jesu: izgradnja biciklističke staze – 1 km na hrvatskoj, 1,5 km na mađarskoj strani; izgradnja pratećih objekata na mađarskoj strani (odmorište sa sanitarnim čvorom), postavljanje vidikovca na hrvatskoj strani, izradba IT baze podataka o turističkim atrakcijama i stvaranje tematskih biciklističkih ruta s obje strane granice.

Mala stranica

21. prosinca – prvi dan zime

Najkraći je dan u godini 21. prosinca. Naime kalendarski počinje zima na sjevernoj Zemljinoj polutki, a ljeto na južnoj. Ovaj je datum poznat i kao zimski suncostaj ili zimska kratkodnevica. Godišnja se doba izmjenjuju zahvaljujući Zemljinoj revoluciji (kruženju Zemlje oko Sunca tijekom jedne godine po «stazi» koja se naziva ekliptika) te nagnutosti Zemljine osi. Zemljina os ne stoji «uspravno» prilikom kruženja oko Sunca, nego je nagnuta prema ravnini ekliptike tako da kut između osi i ekliptike iznosi $66^{\circ} 33'$. Na taj će se način na svome putovanju oko Sunca Zemlja dvaput naći ravnomjerno izložena sunčevim zrakama (to su točke u kojima počinje jesen i proljeće), a preostala dva puta svi dijelovi Zemlje neće biti jednako izloženi upadu sunčevih zraka. Tako će na prvi dan zime Zemlja biti otklonjena od Sunca, pa će tako naši krajevi biti obasjani sunčevim zrakama pod manjim kutom, a one će padati pod kutom od 90 stupnjeva na južnu obratnicu. Naravno, što je veći kut upada sunčevih zraka, one jače griju podlogu. Zato je zimi znatno hladnije nego ljeti.

Razglednica iz Hrvatske

Gorski kotar

U Gorski kotar brzo stiže snijeg, naime ondje je planinska klima i zime su hladne i duge. Gorski kotar povezuje panonsku i primorsku Hrvatsku, poznat je i pod nazivom „Zeleno srce Hrvatske”. Na tom području prevladava „zeleni krš“ koji pogoduje rastu bukve, smreke i jele koje tako svojom bujnošću i prelijevanjem boja iz svijetle u tamno zelenu djeluju smirujuće. Gorski kotar sadrži mnoge prirodne ljepote i znamenitosti kao što su: Nacionalni park Risnjak, strogi rezervati, park šuma Golubinjak, špilje te razni drugi spomenici prirode. Gorski je kotar prekrasan u svakome godišnjem dobu, tako i zimi.

Znate li

da mrki medvjed živi i u Gorskom kotaru. U Hrvatskoj je mrki medvjed urođena životinja. Nastanjuje područja Like i Gorskoga kotara. Uglavnom prebiva na velikim šumskim područjima. Veličinom se svrstava među manje mrke medvjede, visine do 130, dužine do 250 centimetara. Krzno mu je tamno smeđe do crne boje.

Vic tjedna

Došao Ivica iz škole.

- Bako, dobio sam jedan iz matematike.
- Ispravit ćeš ti to!
- Ali, bako, ne mogu, napisano je kemijskom.

Književni kutak

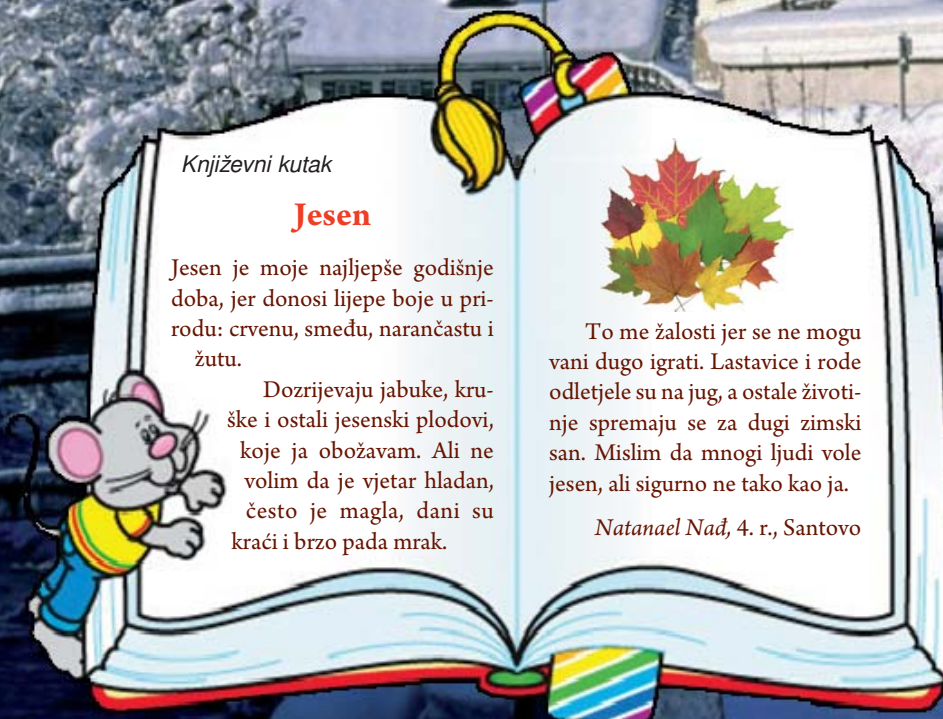
Jesen

Jesen je moje najljepše godišnje doba, jer donosi lijepe boje u prirodu: crvenu, smeđu, narančastu i žutu.

Dozrijevaju jabuke, kruške i ostali jesenski plodovi, koje ja obožavam. Ali ne volim da je vjetar hladan, često je magla, dani su kraći i brzo pada mrak.

To me žalosti jer se ne mogu vani dugo igrati. Lastavice i rode odletjele su na jug, a ostale životinje spremaju se za dugi zimski san. Mislim da mnogi ljudi vole jesen, ali sigurno ne tako kao ja.

Natanael Nađ, 4. r., Santovo

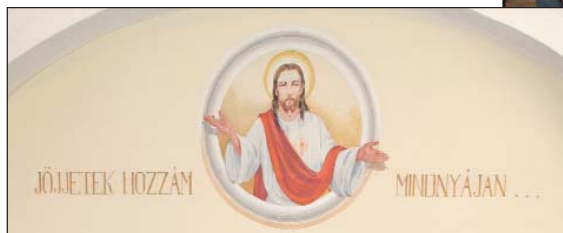
Prva petroviska adventska nedilja sa Šenkovljani

Prijateljstvo med Kulturno-umjetničkim društvom Mihovil Krušlin u Šenkovcu i petroviskim ženskim zborom Ljubičica dura jur od lani, kad su Petrovišćani prvi put nastupali na šenkovljanskom adventskom večeru. Iako na njevo gostovanje ovde u Pinčenoj dolini smo morali konkretno jedno ljeto dugo čekati, oni su pred kratkim nastupali, zahvaljujući Croaticinom ravnatelju Čabi Horvathu, i u sjedišću Croatice u Budimpešti. Šenkovec, kraj Zaprešića, partnerska je općina Bizonje, a petroviski ognjogasci, seniorski nogometišti jur zdavno su povezani, uz to pak je radosno i to da u zadnje vrime su se i osnovne škole našle u zgodnoj suradnji.

Friško je odletila prva adventska nedilja u Petrovom Selu u pravom prijateljskom ozračju i u neprestalnom objamljenju Šenkovljanov. Naši dragi gosti dospili su u selo pred deset uri, da bi nam polipšali svojom svirkom i jačenjem svetu mašu. A što bi znalo lipše zvučati u petroviskoj vanjskoj crikvi nego jačka s refrenom: «*Za tebe molimo, za te žrtvujemo, lijepa naša zemljo, Hrvatska...*» Ivan Šneller, dugoljetni umirovljeni farnik Petrovoga Sela, ki je ta dan prikazao i mašni aldov, posebno je zahvalio gostom nediljni dolazak i njevu aktivnu nazočnost pri svetoj maši.

Domaći dičji crikveni zbor

KUD Mihovila Krušlina iz Šenkovca

Za skupnim objedom u mjesnoj čuvarnici, u 14 uri se je začela večernica, potom pak uz glavnu organizaciju mjesnoga Ženskoga zbora Ljubičica, u kapeli Sv. Štefana su se odzvanjale adventske jačke po hrvatski i ugarski. U uvodu muzičkoga otpodneva smo čuli najprlje domačice, u pratnji tamburašev Koprive, i uz dirigenciju Jolanke Kočiš. Jur misece dugo se bavi školskom dicom na mjesnom farofu vjeroučiteljica Hajnika Moricz-Timar, i u toj specijalnoj djelaonici se uču tamburati i jačiti crikvene pjesme, tako je

svaki misec jedne subote u našem selu tamburaška maša s dicom. Iz toga bogatoga dvojezičnoga repertoara smo dobili kusić i morali smo ustanoviti da je ova grupa jako marljiva i talentirana u skupnom izvodjenju jačak. Gdo je jačkarice KUD-a Mihovila Krušlina iz Šenkovca jur i prlje imao priliku čuti, pod peljanjem Karmenke Luketić, naravno, u pratnji njevih virtuoznih tamburašev, ta je svaki put ulovljen na emocionalnom koncu. Nije bilo ni sad drugačije! Muzičari Koprive su toj misterioznoj atmosferi još doprinesli s jed-

nom notom, a zbor Ljubičica je završio skoro jednourni koncert. Druženje je nastavljeno pravoda uz zakipljeno vino i kolače u kulturnom domu. Sa Šenkovljani su prvi put doputovali u Petrovo Selo i prof. dr. Marko Samardžija i njegov kolega Josip Brkić, publicist, ki su se takaj dobro čutili pri nas, iako je za razgovor i veselje bilo još jednoč prekratko vrime. Prijateljskoj povidački na Grabici nismo zašli na kraj toga večera, potvrđeno je to s obadvi strane i onda, kad su gosti uz tamburašku glazbu odsprohodjeni do autobusa i visoko su se zdignule ruke na mahanje u zaufanju, vrieda ćemo se nanovič viditi!

-Tiho-

Skupna slika prijateljev Foto: Vili Tišinaj

Prvi adventski vikend sa zborom Jeka iz Samobora

Prvi adventski vikend u neki mjesti Gradišća moremo prepisati i gostovanjem već, ali budućih prijateljskih društava. Dokle su u Koljnofu prvo nažganje svić s glazbom uokvirili požeški izvodjači, na jugu Gradišća su gostovali Šenkovljani, a na poziv Hrvatske samouprave Željezne županije na dvodnevnu turneju je dospilo u Sambotel, Kiseg i Hrvatski Židan jedno od najstarijih hrvatskih pjevačkih društava, Jeka iz Samobora. Kako im piše u službenom predstavljanju, prvi barjak društva posvećen je 12. septembra 1875. ljeta. Na početku su jačkari djelali pod geslom «Jeka pjeva prijateljem», a 1887. ljetu je minjalo i prethodnu parolu na „Dom i roda čast, pjevat nam je slast”.

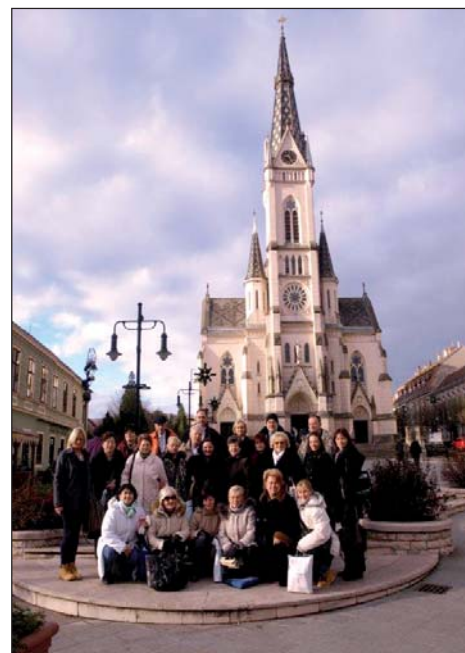

Prvi nastup dvodnevne turneje za jačkare iz Samobora je bio u samboteljskoj Koncertnoj dvorani Béla Bartók 30. decembra, uvečer od 18 uri. Goste su pozdravili Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave Željezne županije, i Laslo Škrapić, predsjednik samboteljske Hrvatske samouprave. Na skoro jedno-urnom koncertu, mnogobrojna hrvatska publika, s područja cijele županije, mogla je uživati u zaistinu sadržajnom programu. Iako čuda članov je falilo iz zbora zbog bolesti, jačkari i jačkarice su se trudili da pod peljanjem Josipa degl' Ivellia se još zablisnu na samboteljskoj pozornici. Na orgula je zbor pratio Nikola Cerovečki. Sve skupa su izve-

dene trinaest skladbe na četiri jezici, med kimi svakako moramo istaknuti izvedbu kompozicij Missa poetica Croatica, II. Kyrie, ali VII. Agnus Dei. Na kraju koncerta po narudžbi domaćinov u pratnji burnoga aplauza pravoda je otpjevana i domaća, i u Gradišću obljubljenajačka «Samoborci piju vino z lonci». Pokidob je Štefan Krizmanić i načelnik

Hrvatskoga Židana i paralelno s koncertom je održan u njegovom rodnom selu i hrvatski večer ter potom hrvatska fešta s Pinkicom, Hrvati su se mogli zabavljati dok je sapa i volja durala, u izvornom okruženju. Drugi dan je je i onako najzad pozvao u Hrvatski Židan, kade su sudjelovali pri tradicionalnoj maši u čast Sv. Barbare s domobrani i vojniki. U crikvi Sv. Ivana Krstitelja u Hrvatskom Židanu prilikom koncerta duhovne glazbe izvedeni su kusići od Miha Demovića *Zdravo, tilo*, Franza Xaviera Engelhardta / Josipa degl' Ivellia *Ave, Maria* (sologpevačica: Lidija Mezdić), Zlatka Kamenjarina *Rekoše proroci*, Josipa degl' Ivellia *MISSA SECUNDA IN*

HONOREM BEATAE MARIAE A JESU CRUCIFIXO PETKOVIĆ ter od Jacoba de Haana Aleluja. Isto tako kot jedan dan prije u samboteljskoj dvorani, tako i u židanskoj crik-

vi se je zaglušao dugi i burni aplauz, čim su domaćini zahvalili Hrvatom posebno muzičko oblikovanje njeve svetačnosti.

-Tiho-

Foto: Vladimir Horvat

Na novom mjestu židanski skupni Općinski ured

Općinski ured četirih sel, Hrvatskoga Židana, Prisike, Plajgora i Maloga Židana, jur u augustušu se je odselio u novu zgradu. U bivšoj školi je pred nekoliko ljet oblikovan jur zdravstveni dom, i sad je po planu i po odluki samouprave četirih sel, iz 2011. ljeta, brzo došlo i do realizacije, pokidob su djela započeta jur u aprilu. Stroške od 4,5 milijun forintov, obnove i napravljenje uredov, skupno su financirale četire samouprave. U zgradi stoju na raspolaganje četire prostorije za ured, arhiv, kuhnju, hodnik i vodeni blok na 130 kvadratnom metaru. U Općinskom uredu zvana utorka i petka, u djelatnom vrimenu, od 8 do 12, ter od 13 do 16 uri čekaju klijente.

-Tiho-

Foto: Petar Horvat

Hrvatska kulturna večer u Gari

Uzvratno gostovanje HKPD-a „Matija Gubec” iz Tavankuta

Nakon gostovanja KUD-a „Gara” u Tavankutu na III. tavan-kutskom festivalu voća, u okviru kulturne razmjene, 26. listopada došlo je do uzvratnog gostovanja HKPD-a „Matija Gubec” s cjelovečernjim programom u Gari.

U mjesnom domu kulture okupilo se stotinjak garskih Bunjevaca, gostiju i uzvanika, a u ime domaćina, tamošnje Hrvatske samouprave pozdravio ih je predsjednik Martin Kubatov. Posebno je pozdravio goste iz Tavankuta, projekt menadžera Zdravka Milinovića, voditelja folkloru Ivicu Dulića i predsjednika društva Ladislava Suknovića, te nazočne uzvanike, među njima posebno generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljanu Pancirov, državne i županijske čelnike Hrvata u Mađarskoj, goste iz prijateljskog naselja Topolja iz Hrvatske, i okolnih bačkih naselja, Baje, Kačmara, Santova...

Koristeći prigodu, Martin Kubatov u povodu njezina skorog odlaska iz Mađarske zahvalio je generalnoj konzulici na srdačnosti, ostvarenoj suradnji, pomoći i potpori, te joj uručio kitu cvijeća. Ljiljana Pancirov uzvratila je srdačnim i toplim riječima, zahvalila je garskoj Hrvatskoj samoupravi i njezinu predsjedniku na zalaganju i radu u očuvanju i nje-govanju tradicija i organiziranju raznih programa. Posebno je pozdravila goste iz Tavankuta, kako reče „najvećeg bunjevačkog mjesta na svijetu”, koje već odavno poznaje i često susreće, a koji se ističu svojim tradicijama, folklorom, napose pak svojim slamarkama i slamarskim radovima. U nastavku su HKPD „Matija Gubec”, koji neprekidno djeluje od 1946. godine, ukratko predstavili projekt menadžer Zdravko Milinović i voditelj folkloru Ivica Dulić. Uslijedio je prigodni kulturni program omladinskoga društva koje je prikazalo splet bunjevačkih plesova na početku i kraju programa, po jedan mađarski ples, baranjski šokački ples i koreografiju ličkih hrvatskih plesova, a sa samostalnim glazbenim blokovima nastupio je i prateći tamburaški sastav gostujućega društva.

Nakon programa druženje je nastavljeno na zajedničkoj večeri gostiju, uzvanika i domaćina. Uslijedio je hrvatski bal, a za dobro raspoloženje pobrinuo se domaći Orkestar „Bačka”.

S. B.

„Nagrada za manjine”

Ministarstvo ljudskih resursa, ministar Zoltán Balog, 16. prosinca, u ponedjeljak, s početkom u 14 sati priređuje svečanost uručivanja ovogodišnje «Nagrade za manjine». Svečanost se održava u svečanoj dvorani Nacionalnog muzeja (Budapest VIII, Múzeum kert 14–16).

PEČUH – Hrvatski klub Augusta Šenoe priprema otvorenje izložbe Paške čipke, 13. prosinca 2013. u 15 sati (Pečuh, Ul. T. Esze 3). Izložbu će otvoriti Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave.

MOHAČ – Kako je Hrvatski glasnik izvijestila predsjednica kuratorija Zaklade za podupiranje srednjoškolaca i studenata šokačko-hrvatske mladeži iz Mohača, koju je 1994. g. utemeljio Matija Kovačić, od samih početaka, dakle od 1995. godine, svake se godine raspisuje natječaj za stipendiranje mohačke hrvatske djece. Uostalom, to je i bila želja pokojnog učitelja, koji je još za života dio svog imetka uložio i tako utemeljio spomenutu Zakladu kojom i danas upravlja sedmeročlani kuratorij, u kojem su udovica Matije Kovačića, gđa Margit Kovačić, Mišo Hepp, Marija Barac Nemet, Eva Sajčan, Anita Madlič i Andrea Janković, na čelu s predsjednicom Marijom Prakatur. Sada je devetnaesta godina zaredom kako se dodjeljuju stipendije srednjoškolicima i studentima, koji su se ove godine natjecali za 2013. godinu. Radi se o jednokratnim stipendijama koje se dodjeljuju prema utvrđenome bodovnom sustavu po kojem se, prije svega, ocjenjuje poznavanje hrvatskoga jezika, aktivnost u životu hrvatske zajednice i uspjeh u učenju. Ovogodišnja svečanost dodjele bit će 14. prosinca, s početkom u 14 sati u Omladinskom centru na Széchenyievu trgu. U nazočnosti stipendista i članova kuratorija, stipendije će ovogodišnjim natjecateljima uručiti predsjednica Zaklade Marija Prakatur.

KANIŽA – U organizaciji Hrvatske samouprave, 15. prosinca bit će misa na hrvatskom jeziku u bolničkoj kapelici, s početkom u 15 sati. Misu prigodom došašća predvodit će rektor Varaždinske biskupije Blaž Horvat. Organizatori srdačno očekuju hrvatske vjernike.

III. Ples naroda, glazba naroda – državno natjecanje

Još u rujnu ove godine počela su pretkvalifikacijska natjecanja III. državnog natjecanja pod nazivom Ples naroda, glazba naroda u organizaciji Hontravla. Pretkvalifikacijska natjecanja održana su nakon javnih prijava po regijama, a završna se natjecanja po svim kategorijama održavaju od 13. do 15. prosinca u harkanjskom Hotelu Thermal. Tako će se u završnici kategorije orkestrara naći i starinski Tamburaški orkestar Biseri Drave koji radi pod vodstvom Tibora Kedveša, a koji je u prednatjecanjima osvojio najviše bodova u svojoj kategoriji. U ovoj kategoriji natječe se pet orkestrara. U kategoriji narodnosnih pjevačkih skupina u završnici se ogledaju tri pjevačke skupine od kojih su dvije hrvatske: Ženski pjevački zbor Snahe iz Pogana i Zbor martinačke osnovne škole. U kategoriji narodnosnoga plesa za odrasle i mladež natječe se pet natjecatelja, a među finalistima je i sajčanska Hrvatska plesna skupina Biseri.

BAJA – Već po tradiciji, u bajskežupnoj crkvi Svetog Antuna Padovanskog u vrijeme došašća jutarnje mise održavaju se u 7 i 8 sati. Prema godinama ustaljenom redu, prvog i trećeg tjedna zornice, s početkom u 7 sati, održavaju se na hrvatskom jeziku, a drugog i četvrtog tjedna na mađarskome. Tako će se nakon prvoga tjedna zornice na hrvatskom jeziku održati i u trećem tjednu došašća, od 16. do 21. prosinca.